

ส่วมแม่ฟ้าหลวง

ISSN 1905 - 6265

วารสารศิลปและวัฒนธรรม
THE LOWER MOON RIVER ART AND CULTURE JOURNAL
SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

เฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาส มทามตกลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐
สำนักศิลปและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

วารสาร

ศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล

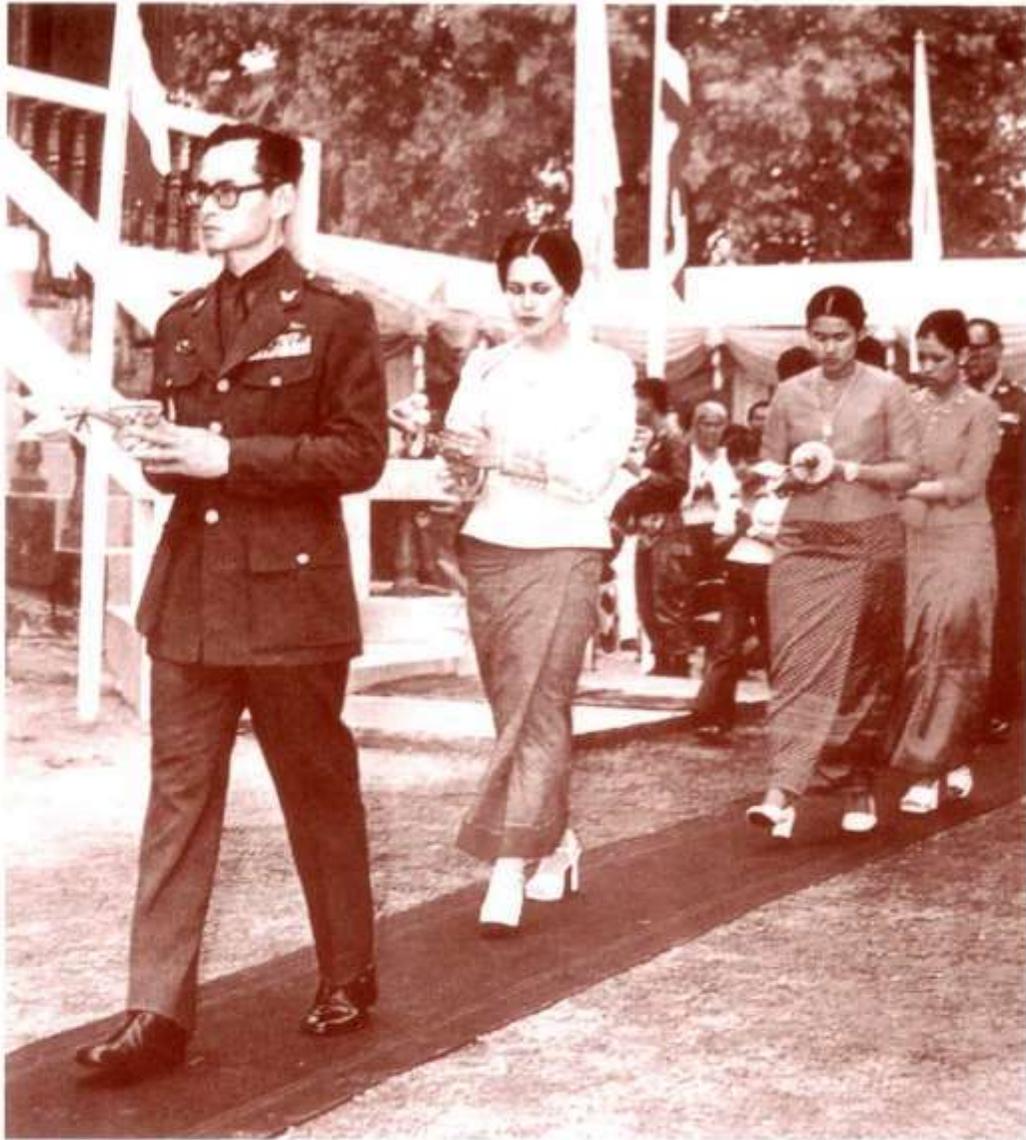
THE LOWER MOON RIVER ART AND CULTURE JOURNAL

SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐

ISSN 1905 - 6265

เชื้อตจากปก :

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ทรงเสด็จพระราชดำเนินมาบรรจพพระบรมสารีริกธาตุ และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา ณ วัดโพธิ์ศรีธาตุ ตำบลธาตุ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ พระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน และทรงเยี่ยมราษฎร เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

วัดโพธิ์ศรีธาตุ เป็นวัดที่ตั้งอยู่บริเวณชุมชนโบราณ มีโบราณสถานศิลปะขอมที่สร้างด้วยศิลาแลงอายุมากกว่าพันปี โบราณสถานดังกล่าวทรุดโทรมมากจึงถูกรื้อ และสร้างพระธาตุมณฑปศิลปะพื้นบ้านร่วมสมัย เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ นับว่าเป็นวัดที่มีความสำคัญประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุรินทร์อีกวัดหนึ่ง

นวมินทร์มหาราช

• อินทรวชิเรนันท์

แปดสิบพระชันษา
ห้าศูนวิบูลย์ใน
ธัญญาโกทป
เชื้อชาติพระบาทองค์
จักรินรัตนเทศ
พอเพียงเผด็จงาน
เพาะบ่มสิริมโยธี
คุณคำสิดาพร
ขวัญเฉลิมเฉลิมรัฐ
สุขสุดบุญใน
บุปผาผกาพร้อม
รวมจิตสถิตจิณต์
ขององค์พระทรงศักดิ์
สูงลิ้นตี่นිරันตร

นวมทากษัตริย์ไทย
ภวภูมิพลองค์
มนนบมไนทรง
ศุภมงคลลากาล
นรเชษฐวิเศษฐาน
สทกุลวิบูลย์กร
สุมนโสมโส
ทะเลเขตประเทศไทย
อธิปัตย์ประชาไส
นิรมัยทชัยริน
ศิรน้อยนวมินทร์
สทราชกร์ถวาชพร
ศุภลักษณาวร
พลมั้นเสราญ..เทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
(พ.ศ. ประสิทธิ์ ทองอุ่น ประพันธ์)

ข้อแห่งแผ่นดิน

คำร้อง

ชาติ อินทรวีจิตร - อาจิมต์ ปัญจพรรค - สุนทรียา ณ เวียงกาญจน์ - สุรพล โทณระฉนิก

ทำนอง

ศ. พิเศษ เวือธากาศศิริ แมนรัตน์ ศรีกรานนท์ / วิรัช อยู่ถาวร / พิมพ์ปฏิภาณ พึ่งธรรมวิจิตร /
จิราณี กาญจนะฉฉิน

(หญิง) อัครศิลปิน กรองศาสตร์ กรองศิลป์ การดนตรี ร้อยกรอง บทกวี ช้างมกล
ตราบฟากฟ้า ครีမ်ฝน ต้นไม้ทุกต้น พลอยยินดี รู้รักสามัคคีเพื่อพ่อแห่งไทย

(ชาย) เหล่าประชา คารวะ สดุดี แผ่นดินนี้ มีสุข ด้วยองค์ พระทรงชัย
บรรดาชาติชน ชื่นชม สมใจ ถวายบังคม เทิดไถ้ ภูมิพลมหาราชา

(หญิง) ถักดีดถวาย ดวงใจ ของไทยทั้งชาติ มหาราช ปราดเปรื่อง เรื่องของกีฬา

(ชาย) ล้าเลิศสื่อสาร พลังงานแทนแก้ปัญหา ฝนหลวง ฟ้าท่วงขาวนา ชาติไทย นับว่าโชคดี

(ชาย-หญิง) ทรงนำเศรษฐกิจพอเพียง หล่อเลี้ยงชีวา เป็นปรัชญา เกริกกีฬา ก้องปรุพี
ไทยทั้งพอง ภูมิใจ ไทยเป็นไทย จนวันนี้ เพราะองค์ภูมิพลที่ คู่มครองไทย

“

ศิลปะของไทยรุ่งเรืองมาแต่โบราณกาล
และสามารถแสดงลักษณะของชาติได้อย่างแท้จริง
ก็เพราะบรรพบุรุษของเรามุ่งทำขึ้น
เพื่อศิลปะด้วยความบริสุทธิ์ใจแท้
ขอให้ศิลปินทั้งหลายพยายามรักษาความบริสุทธิ์ใจ
ที่มีค่านไว้เพื่อยึดถือเป็นหัวใจ
ในการสร้างงานศิลปะของท่านตลอดไป

”

พระราชดำรัสแก่ศิลปิน
และผู้ร่วมในพิธีเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕
เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๐๗

วารสารศิลปะและวัฒนธรรม

เล่มแม่ข่าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐

ISSN 1905 - 6265

เจ้าของ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริม เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ งานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมด้านศิลปะและวัฒนธรรมกลุ่มแม่ข่าย

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อังฉา ภาณุรัตน์ อธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์โยธิน นิยมทอง รองอธิการบดีฝ่ายส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
อาจารย์สุดใจ สะอาดยิ่ง ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

อาจารย์เกษราภรณ์ สุพรรณฉาย

กองบรรณาธิการ

อาจารย์จารุณี สิทธิศร
อาจารย์อัชราพร สุขทอง
อาจารย์พิศเพลิน พรหมเกษ
อาจารย์กฤษฏา พิณศรี
อาจารย์ฉลอง สุขทอง
อาจารย์สุดใจ สะอาดยิ่ง
รองศาสตราจารย์อารีย์ ทองแก้ว
ศาสตราจารย์ นายแพทย์สมศักดิ์ ตันไพจิตร
อาจารย์ทองเหลือง บุญพร้อม
นายสมชาย มิถุนดี
นายธานี นามวิไลนา
นางสาวนงนุช มะลิทอง
นายอิชกร ศิริรัตนกุล

ศิลปกรรมและประชาสัมพันธ์

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ชั้น ๓ อาคาร ๓๑
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐ หรือ ๐ ๔๔๕๑ ๑๐๑๗ หรือ
เว็บไซต์ : http://www.sru.ac.th/org/art_culture/

CONTENTS

๓๙

สารบัญ

๔๕

๕๓

๖๖

๗๓

- ๒ เรื่องจากปก
- ๕ พิพิธภัณฑสถาน สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
- ๑๒ การบริหารจัดการ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อความเป็นเลิศ
สุดใจ สะอาดยิ่ง
- ๒๑ องชัย สามสี ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สาขาดนตรี
- ๒๕ วัลลภ ศูนย์กลางการแก้ปัญหาของประชาชน : อดีต ปัจจุบัน อนาคต
สุดใจ สะอาดยิ่ง
- ๓๓ ความสำคัญของสถิติ และความรู้สึกรักตัว
นพ. คงศักดิ์ ต้นไพจิตร
- ๓๔ ทัศนคติของกรมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
กฤษฎา พิณศรี
- ๔๕ ภาพยนตร์สารคดีประวัติเมืองรัตนบุรี ทำนองกลอนลำ
พระรัตน์โนภาสวิมล
- ๕๓ ตามหลานตามาเที่ยว "ป้อพันขัน"
ฉลอง สุขทอง
- ๕๘ คำทำนายโบราณจากคัมภีร์ฉบับวันศุกร์ ภาษาเขมร
ทองเหลือง บุญพร้อม
- ๖๖ การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านสุรินทร์และการวิจัยนอกประเทศ
ด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ณ เมืองบันตุง ประเทศอินโดนีเซีย
สุดใจ สะอาดยิ่ง
- ๗๑ นิทานพื้นบ้าน "กเต็บโตง กเต็บชลา"
อาชีว์ ทองแก้ว
- ๗๓ กิจกรรมและโครงการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ปี ๒๕๕๐
- ๘๐ ความหมายตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติ
เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

EDITOR TALK

วารสารศิลปะและวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำมูล ฉบับที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๐ ได้สำเร็จลุล่วงหลังจากที่กองบรรณาธิการได้จัดเตรียมต้นฉบับมานานพอสมควร เพื่อนำเสนอบทความวิจัย บทความทั่วไป หรือบทความและสอดคล้องกับหลักวิชาการ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ภูมิปัญญาศิลปวัฒนธรรมในอาณาเขตลุ่มแม่น้ำมูล เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งนี้กองบรรณาธิการมีความตั้งใจเต็มเปี่ยมที่จะทำใหวารสารฉบับนี้เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการทางศิลปะและวัฒนธรรม

สาระสำคัญของฉบับนี้ ตั้งแต่หน้าปก ซึ่งเป็นภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเสด็จพระราชดำเนินมาบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ณ วัดโพธิ์ศรีธาตุ ตำบลธาตุ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ # การบริหารจัดการ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อความเป็นเลิศ # พิธีถักผ้า # ภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาคันตริ ธงชัย สามสี # วัด ศูนย์กลางการแก้ไข ปัญหาของประชาชนในอดีต ปัจจุบันและอนาคต # ความสำคัญของสติและความรู้สึกตัว # จตุคามรามเทพ การถือกำเนิดของเทพเจ้าองค์ใหม่ในสังคมไทย # ประวัติเมืองรัตนบุรี # ตามหลานตามาเที่ยว...บ่อพันขัน # คำทำนายโบราณจากคัมภีร์ฉบับวันศุกร์ # การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านสุรินทร์และการวิจัยนอกประเทศด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ณ เมืองบันตุง ประเทศอินโดนีเซีย # นิทานพื้นบ้าน : กเต็บโดง กเต็บขลา # กิจกรรมและโครงการ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ปี ๒๕๕๐ # ความหมายตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

วารสารยังมีเนื้อหาความรู้ที่วนเวียนอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จึงขอเชิญชวนผู้ที่สนใจร่วมส่งบทความวิจัยและบทความด้านศิลปะและวัฒนธรรมในเขตลุ่มแม่น้ำมูล เพื่อให้เกิดความหลากหลายและการลงตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

บรรณาธิการแถลง

โดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ชั้น ๓ อาคาร ๓๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐ หรือ ๐-๔๔๕๑-๑๐๑๗ หรือ เว็บไซต์ : http://www.srru.ac.th/org/art_culture/ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้กับผู้ที่สนใจสมัครเป็นสมาชิกวารสารโดยทางกองบรรณาธิการจะจัดส่งให้หน่วยงานหรือผู้สนใจทั่วไป

ทัศนคติใดๆ ที่อยู่ในวารสารศิลปะและวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำมูล เป็นความคิดอิสระของผู้เขียนแต่ละท่าน มิใช่ทัศนคติของกองบรรณาธิการหรือสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่านทุกท่านจะได้รับประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง